

1.

Pozytywna relacja ze wszystkimi kolegami w klasie

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność kontaktowania się z ludźmi

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Kształtowanie pozytywnej relacji do drugiego człowieka

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Nikt nie jest „samotną wyspą”.
- Mój kolega, koleżanka, to drugi „ja”.
- Grupa klasowa mnie akceptuje.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Nikomu w grupie przedszkolnej nie należy czynić nic złego.
- Trzeba być pozytywnie nastawionym do wszystkich.
- Należy zawsze mówić prawdę.

Zasady

- Wyrażam się pozytywnie o moich kolegach.
- Mówię prawdę.
- Współuczestniczę w radościach i smutkach kolegów.
- Staram się akceptować moje koleżanki i kolegów.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Wszyscy uczniowie w szkole są jak moje własne dzieci.
- Szkoła jest dla mojego dziecka drugim domem.
- Szkoła ma prawo i obowiązek wychowywać moje dziecko.

Zasady

- Chętnie kontaktuję się ze wszystkimi kolegami i koleżankami mojego dziecka.
- Zapraszam do domu kolegów i koleżanki mojego dziecka.
- Dbam o poprawne relacje wewnątrz mojej rodziny.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Wszyscy uczniowie i wychowankowie powinni być dla mnie jednakowo ważni.
- Należy być sprawiedliwym w działaniu i ocenianiu.
- Każdy uczeń jest darem, który należy szanować, pielęgnować i obdarować miłością.

Zasady

- Dokładnie poznaję osobowości moich wychowanków.
- Organizuję integrujące spotkania dla moich uczniów.
- Uczestniczę w zajęciach pozalekcyjnych: wycieczkach, wyjazdach, zabawach, uroczystościach.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Warto akcentować ważne wydarzenia z życia uczniów i nauczycieli np.: imieniny¹. Można zaznaczyć w kalendarzu wiszącym na widocznym miejscu wszystkie klasowe święta i razem wymyślić sposób ich obchodzenia. Warto unikać kupowanych prezentów i starać się wykonać je samodzielnie. Pamięć o ważnym dla drugiej osoby wydarzeniu to podstawa do tworzenia relacji autentycznych, a nie powierzchownych. Do przygotowania obchodów ważnych wydarzeń trzeba angażować uczniów.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Szkoła przestaje być dla uczniów tylko miejscem zdobywania wiedzy, staje się środowiskiem ludzkim, wspólnotowym, przyjaznym². Uczeń przyzwyczaja się

¹ „Czas wolny służy budowaniu więzi z drugim człowiekiem, nawiązywaniu i umacnianiu przyjaźni, realizacji bezinteresownej solidarności, a także doświadczaniu radości z między-ludzkiego braterstwa”. M. Ostrowski, *Czas wolny*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003, s. 88; por. DD 11.

² „Bóg, który wszystko otacza ojcowską opieką, zechciał, by wszyscy ludzie tworzyli jedną rodzinę i odnosili się do siebie nawzajem w duchu braterstwa. Wszyscy bowiem, stworzeni na podobieństwo Boga, który «z jednego człowieka wywiódł cały rodzaj ludzki, aby zamieszkiwał całą powierzchnię ziemi» (Dz 17,26), powołani są do jednego i tego samego celu, to jest do Boga samego”. KDK 24.

do szkoły, chce do niej uczęszczać. W przyszłości będzie ją dobrze wspominał. Akceptacja szkoły i tego, co się w niej dzieje, jest zapowiedzią pozytywnych relacji społecznych w przyszłości. Grono pedagogiczne, pedagog i psycholog szkolny prowadzą mediacje rówieśnicze.

1.10. ZAGROŻENIA

Może wyniknąć niezdrowa rywalizacja pomiędzy uczniami. W starszych klasach istnieje ryzyko powstawania grup patologicznych, subkultur. Może wystąpić zwiększająca się absencja, grupowe wagarowanie. Silna grupa może powodować izolację osób z mniejszą siłą przebicia, które do niej nie należą³. Wyobcowanie ze społeczności szkolnej może prowadzić np. do nerwicy.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Człowiek funkcjonuje w dwóch wymiarach: osobistym i społecznym. Podstawą relacji z innymi jest życzliwość. Dziecko już od najmłodszych lat wybiera sobie osoby do zabawy. W towarzystwie jednych czuje się dobrze, a w innych nie. Wie, że nikt nie jest „samotną wyspą”, a kolega to drugi „ja”. Z biegiem lat zyskuje świadomość, że aby lepiej zrozumieć innych, samo musi się otworzyć na drugiego człowieka.

W klasie dzieci powinny słuchać siebie wzajemnie. Na godzinie wychowawczej należy poruszać temat empatii, komunikacji międzyludzkiej, akceptacji. Zadaniem wychowawcy jest stworzenie wspólnoty klasowej. Dzieci muszą czuć się dobrze w szkole, ponieważ jest ona ich drugim domem. Jeżeli uczeń będzie się czuł dobrze w szkole, będzie chętnie do niej uczęszczał, a jego samopoczucie będzie zdecydowanie lepsze. Pozytywna relacja ze wszystkimi

³ „Młodzieży bardzo potrzebne jest okazanie przyjaźni i serca. Czasem spotykamy młodzież, która – zwłaszcza w wielkich miastach – czuje się bardzo samotna, i wtedy szuka jakiegoś odejścia od normalnej drogi życia, szuka zmiany. Często jest to alkohol, narkomania, które zaczynają człowieka stopniowo zabijać, a przynajmniej hamują jego rozwój”. J. Glemp, *Prymas Polski do młodzieży. Katechizm nie tylko dla bierzmowanych*, wyd. Bonum, Przybyszew 2006, s. 100.

kolegami w klasie często jest trudna do utrzymania. Powstają liczne konflikty, ale zawiązują się również przyjaźnie, czasem na całe życie.

Przyjaciele budują trwałe relacje, polegające na wzajemnym zrozumieniu, zaufaniu, szacunku. Nie uciekają od problemów, ale poprzez dialog, rozwiązują je. Są gotowi do poświęcenia i ofiary na rzecz swoich przyjaciół. Są różne sposoby okazywania przyjaźni. Pozytywne relacje w klasie w przeszłości zaowocują pozytywnymi relacjami społecznymi.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Panna Obrażalska, Złościcki, Beksza, Pan Byle-jak, Kasia bojąca się grzebień to główni bohaterowie kilkunastu opowiadań, których spoiwem łączącym jest tytułowy Cudaczek-Wyśmiewaczek. „(...) lichy malusie i cieniutkie jak igła mieszkał w domku, co to nie był ani duży, ani mały, tylko w sam raz. Nie jadł i nie pił, tylko śmiechem żył. Śmiał się i śmiał do rozpuku, a brzuszek pęczniał mu, aż napęczniał jak ziarnko grochu. Wtedy cudaczek był syty i zadowolony”. Dzieci swoim nagannym zachowaniem powodują, że Cudaczek czuje się bardzo dobrze. On żywi się złymi czynkami, dlatego prowokuje dzieci do złego zachowania.

Było sobie miasteczko nad rzeczką. A w tym miasteczku stał sobie domek ani mały, ani duży – taki w sam raz. I w tym domku mieszkała panna Obrażalska. Panna Obrażalska miała osiem lat, zadarty nosek i jasne warkoczyki. Nazwano ją panną Obrażalską, bo się wciąż obrażała. Obrażała się dziesięć razy na dzień. Wtedy mówiła: „nie bawię się” albo: „nie potrzebuję”. Potem nadymała buzię, zadzierała jeszcze wyżej ten zadarty nosek i siadała w kącie nastroszona jak sowa. Długo siedziała w kącie, tak długo, póki cała obraza nie wyparowała z niej jak woda z kociołka. Wtedy panna Obrażalska wracała do zabawy z dziećmi. I co dalej? Ano, za chwilę mówiła znów: „nie bawię się” albo „nie potrzebuję” i znowu odchodziła do kąta. Drugiej takiej Obrażalskiej nie było w całej szkole, nie było nawet w całym miasteczku nad rzeczką.

J. Duszyńska, *Cudaczek-Wyśmiewaczek*, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2018, s. 5-6.

Przedstawiony powyżej fragment prezentuje antywartość: wartość przeciwną wobec wartości pozytywnej relacji ze wszystkimi kolegami i koleżan-

kami. Na podstawie tej lektury można tłumaczyć dzieciom, jak nie należy się zachowywać. Panna Obrażalska często gniewała się na dzieci, a nawet na dorosłych. Przez to była nieszczęśliwa. Sama źle się z tym czuła i sprawiała przykrość innym. Dzieci wokół nie wiedziały, czemu dziewczynka tak się zachowuje. W konsekwencji zaczęłyby od niej stronić, co tylko pogłębiłoby problem.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Szczególnie jednak uczymy się człowieka, obcując z ludźmi. Trzeba, ażeby młodość pozwalała wam „wzrastać w mądrość” przez to obcowanie. Jest to przecież czas, w którym nawiązują się nowe kontakty, koleżeństwa, przyjaźnie, w kręgu szerszym niż sama rodzina. Błogosławione będzie to doświadczenie młodości, jeżeli stopniowo nauczycie się z niego owej zasadniczej prawdy o człowieku, prawdy, którą syntetyzuje znakomity tekst konstytucji *Gaudium et spes*: „Człowiek będąc jedynym na ziemi stworzeniem, którego Bóg chciał dla niego samego, nie może odnaleźć się w pełni inaczej, jak tylko poprzez bezinteresowny dar z siebie samego” (KDK 6).

PS 14.

Jan Paweł II, *Bądźcie poszukiwaczami, świadkami i głosicielami prawdy Chrystusa*. List do młodzieży Rzymu, Watykan, 8.09.1997, 6, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007.

Jak dowodzą przykłady wielu świętych, dawnych i współczesnych, możliwe jest już teraz kształtowanie autentycznych relacji między ludźmi, jeśli miłuje się życie i broni go, jeśli dąży się nieustannie do tego, aby każdy człowiek był uznawany za dziecko Boże, które zostaje przyjęte z miłością, którego wzrost jest wspomagany, a prawa chronione.

Aby modlitwa rozwinęła tę oczyszczającą moc, musi być z jednej strony bardzo osobista, musi być konfrontacją mojego „ja” z Bogiem, z Bogiem żywym. Z drugiej jednak strony musi być wciąż od nowa rowadzona i oświecana przez wielkie modlitwy Kościoła i świętych, przez modlitwę liturgiczną, w której Pan nieustannie uczy nas, jak modlić się właściwie. [...] W ten sposób możemy mówić do Boga, a Bóg mówi do nas. Tak dokonują się w nas oczyszczenia, dzięki którym otwieramy się na Boga i stajemy się zdolni do służby ludziom.

SPS 34.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem; żebyście i wy tak się miłowali wzajemnie. Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali (J 13,34).

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Uczestnictwo jest dobrowolnym i szlachetnym zaangażowaniem się osoby w wymianę społeczną. Jest konieczne, by wszyscy, stosownie do zajmowanego miejsca i odgrywanej przez siebie roli, uczestniczyli w rozwoju dobra wspólnego. Obowiązek ten jest nierozłącznie związany z godnością osoby ludzkiej (KKK 1913).

Por. KKK 1702; 1829; 1914.

IV. LITERATURA PRZEDMIOTU

Augustyn J., *Przewodnik po przyjaźni*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2007.

Benedykt XVI, enc. *Spe salvi*, Wydawnictwo M, Kraków 2007.

Franciszek, Audiencja generalna, 22.05.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 46.

Glemp J., *Prymas Polski do młodzieży. Katechizm nie tylko dla bierzmowanych*, wyd. Bonum, Przybyszew 2006.

Grabarska T., *A bliźniego swego...*, Wydawnictwo Diecezjalne, Sandomierz 2001.

Hajduk T., *W bliskich relacjach międzyludzkich. Poznać, pokochać i naśladować Jezusa*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2006.

Jan Paweł II, *Bądźcie poszukiwaczami, świadkami i głosicielami prawdy Chrystusa*.

List do młodzieży Rzymu, Watykan, 8.09.1997, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 443-446.

Jan Paweł II, List *Dies Domini*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 450-487.

- Jan Paweł II, List *Parati semper*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 251-275.
- Jan Paweł II, *Młdzież solą ziemi i światłem świata*, oprac. A. Wieczorek, wyd. Pax, Warszawa 2006.
- Ostrowski M., *Czas wolny*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003, s. 85-89.
- Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.
- Wyszyński S., *Miłość na co dzień*, wyd. Soli Deo, Warszawa–Ząbki 2001.